

Datum van oplevering: 30 januari 2025

Gebiedspaspoort
PADEN EN ROUTES

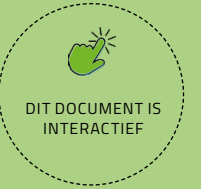
Toekomstvisie 2040 Recreatieschap Stichtse Groenlanden en
(aanliggend) Staatsbosbeheer

Fietsroute langs de oude Waver

Gebiedspaspoort

PADEN EN ROUTES

Doel

Het gebiedspaspoort beschrijft de routes en paden in alle gebiedsclusters. Het doel van dit gebiedspaspoort is het inzichtelijk maken van de kenmerken, kansen en knelpunten van de routes en paden. De route betreft de bebording met de knooppunten en het (digitale) systeem erachter. Met paden bedoelen we de fysieke ondergrond, die kan uit verschillende lagen bestaan, zoals asfalt, bestrating of onverhard zijn. We kijken hiervoor naar de ruimtelijke, recreatieve en financiële kant. Het gebiedspaspoort dient als opstap voor de Toekomstvisie 2040 van Stichtse Groenlanden en Staatsbosbeheer.

Inhoudsopgave

1. Ruimtelijke analyse

- 1.1 Ligging
- 1.2 Klimaat

2. Recreatieve analyse

- 2.1 Huidig gebruik
- 2.2 Impact van trends en ontwikkelingen
- 2.3 Kansen en knelpunten

3. Eigendom en beheer

- 3.1 Beheersverantwoordelijkheden van recreatieve voorzieningen
- 3.2 Financiële analyse

4. Richtinggevende uitspraken

Bronnen
Bijlage

1. Ruimtelijke analyse

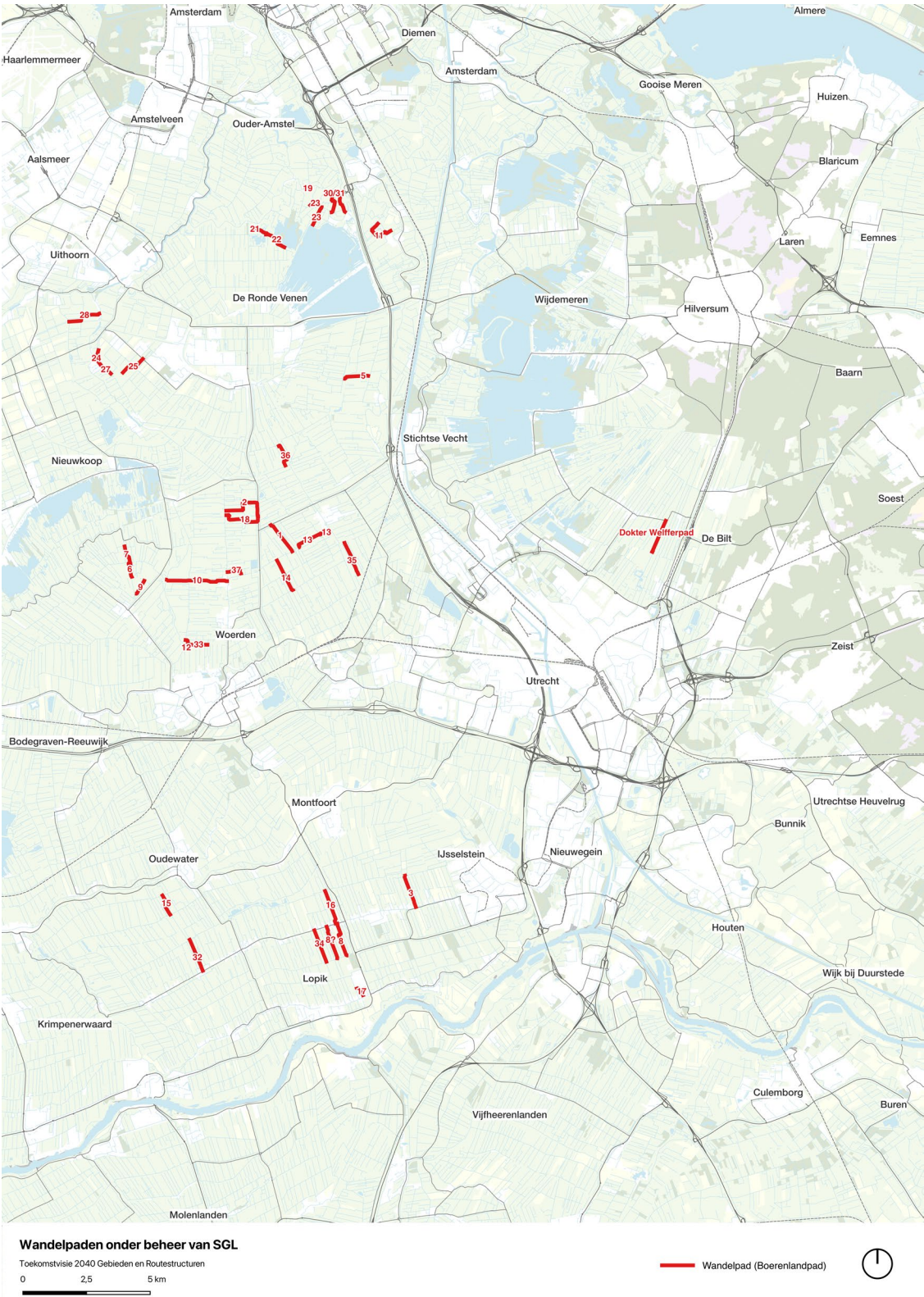
1.1 ligging

Wandelpaden

In de onderstaande kaart staan de wandelpaden aangegeven die in eigendom zijn van SGL, of door SGL worden beheerd:

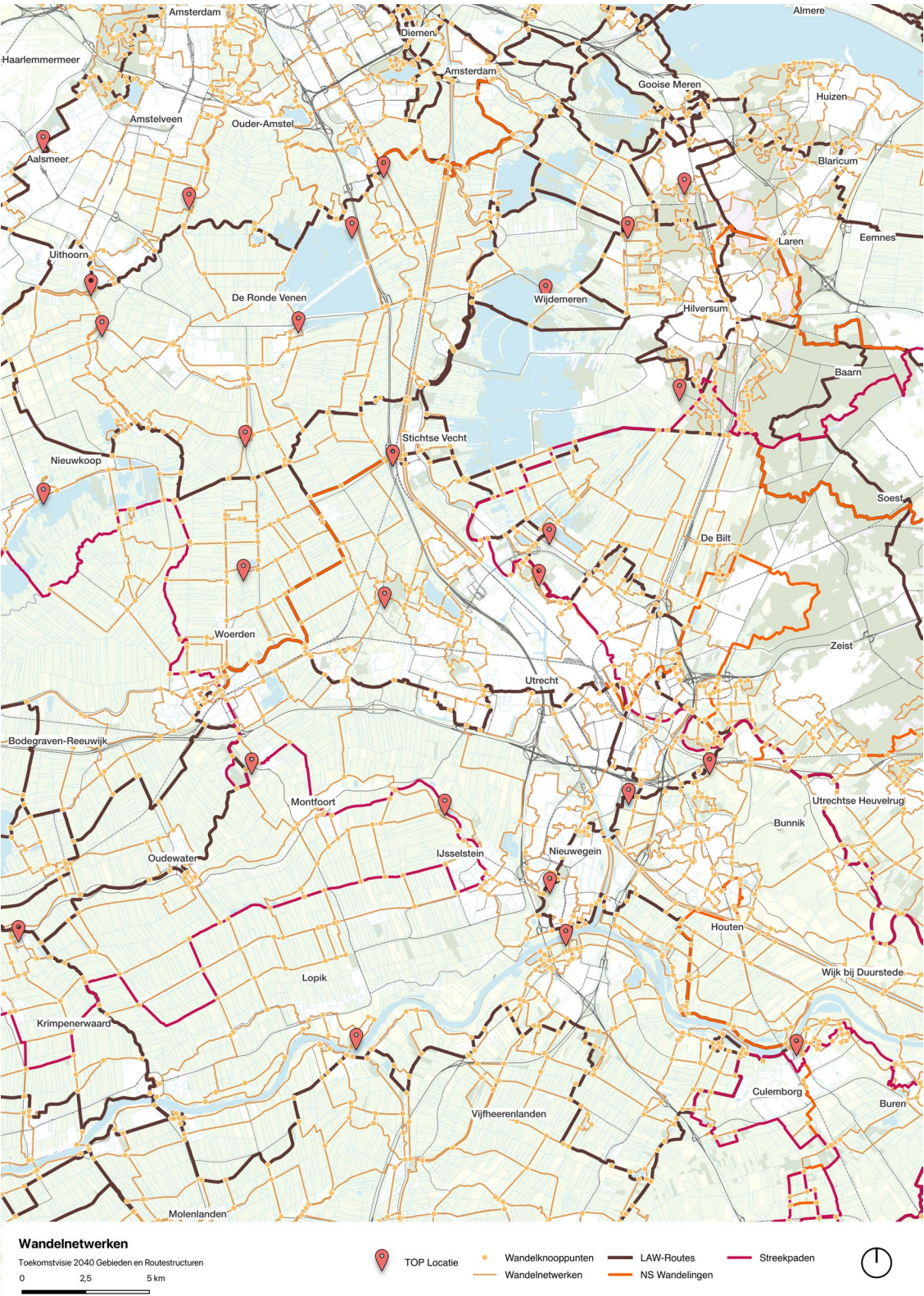
- Dokter Welfferpad (Noorderpark)
- Boerenlandpaden: 1-2-5-6-7-9-10-11-13-14-15-18-22-23-24-25-27-28-30/31-33-35-36-37
- Skeelerroutes: Bosdijkroute, Wilnisroute, Lopikerwaardroute, Linschotenroute, Coperoute

Het is van belang onderscheid te maken tussen de routes (inclusief de routenetwerken) en de paden. De route betreft de bebording met de knooppunten en het (digitale) systeem erachter. Met paden bedoelen we de fysieke ondergrond, die kan uit verschillende lagen bestaan, zoals asfalt, bestrating of onverhard zijn.

Wandelnetwork

De wandelnetworken van SGL zijn het wandelnetwork Utrecht West, Utrecht Midden en het wandelnetwork Kromme Rijnstreek.

Fietspaden

In de kaart hiernaast staan de fietspaden aangegeven die in eigendom zijn van SGL, of door SGL worden beheerd:

- Fietspaden Haarzuilens

Fietsbrug A2

Nieuw Wulven Bunnik

Grechtkade (Achtthhoven)

Hollandse Sloot (Hollandsche Rading)

Zwarteweg (Hollandsche Rading)

Lage Vuurscheweg - Koudelaan

Karnemelkseweg (Hollandsche Rading)

Eykensteinse laan - Koudelaan (Bilthoven)

Parkbos de Haar

Gelderse pad (Noorderpark)

Kikkerpad (Noorderpark)

Kooipad (Noorderpark)
- Groenendijksepad (Noorderpark)

Gagelbos (Noorderpark)

Korssepad (Hollandsche Rading)

Veenkade (Maarssen)

Voorveldse pad (Groenekan en De Bilt)

Hooge Kampse Pad (Groenekan en De Bilt)

Voordaansepad (Maartensdijk)

Oostveense Pad (Maartensdijk)

Vuursche Pad (Maartensdijk)

Marrepad (IJsselstein)

Meerlobrug (Marnemoende)

Kasteellaan (Harmelen)

Kanaaldijk (Tienhoven)
- Hollandse Kade (Kamerik)

Houtkade (Kamerik)

Koppeldijk (Laagraven)

Kerkepad Lopik

Veenkade VVP (Kockengen)

Eikenlaantje (Nieuwegein)

Nedereindse Park

Houten Pad

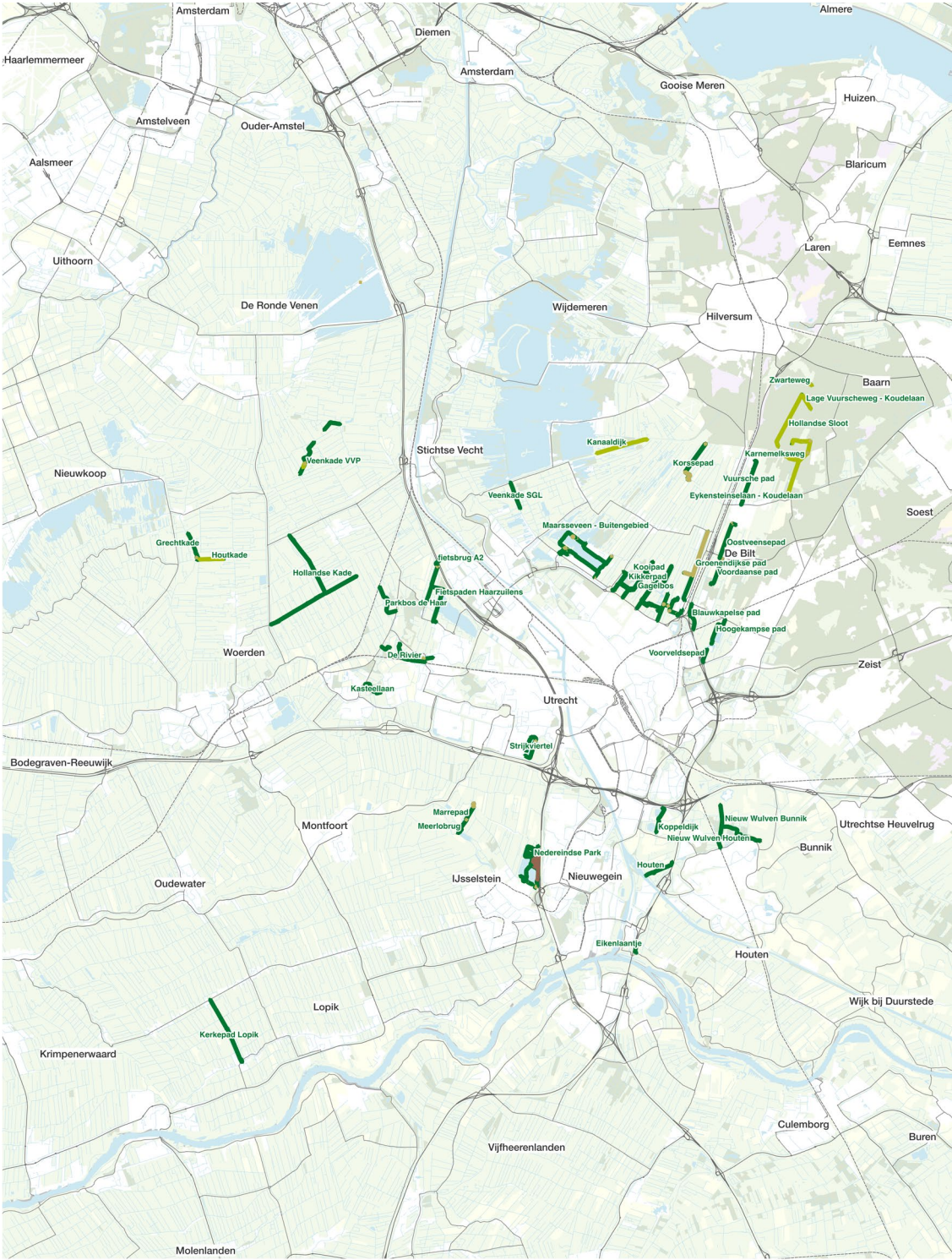
Maarseveen-Buitengebied

Hollandse Sloot

De Rivier

Ruigenhoek

Strijkviertel

Fietspaden onder beheer van SGL
Toekomstvisie 2040 Gebieden en Routestructuren
0 2,5 5 km

Fietspad, asfalt

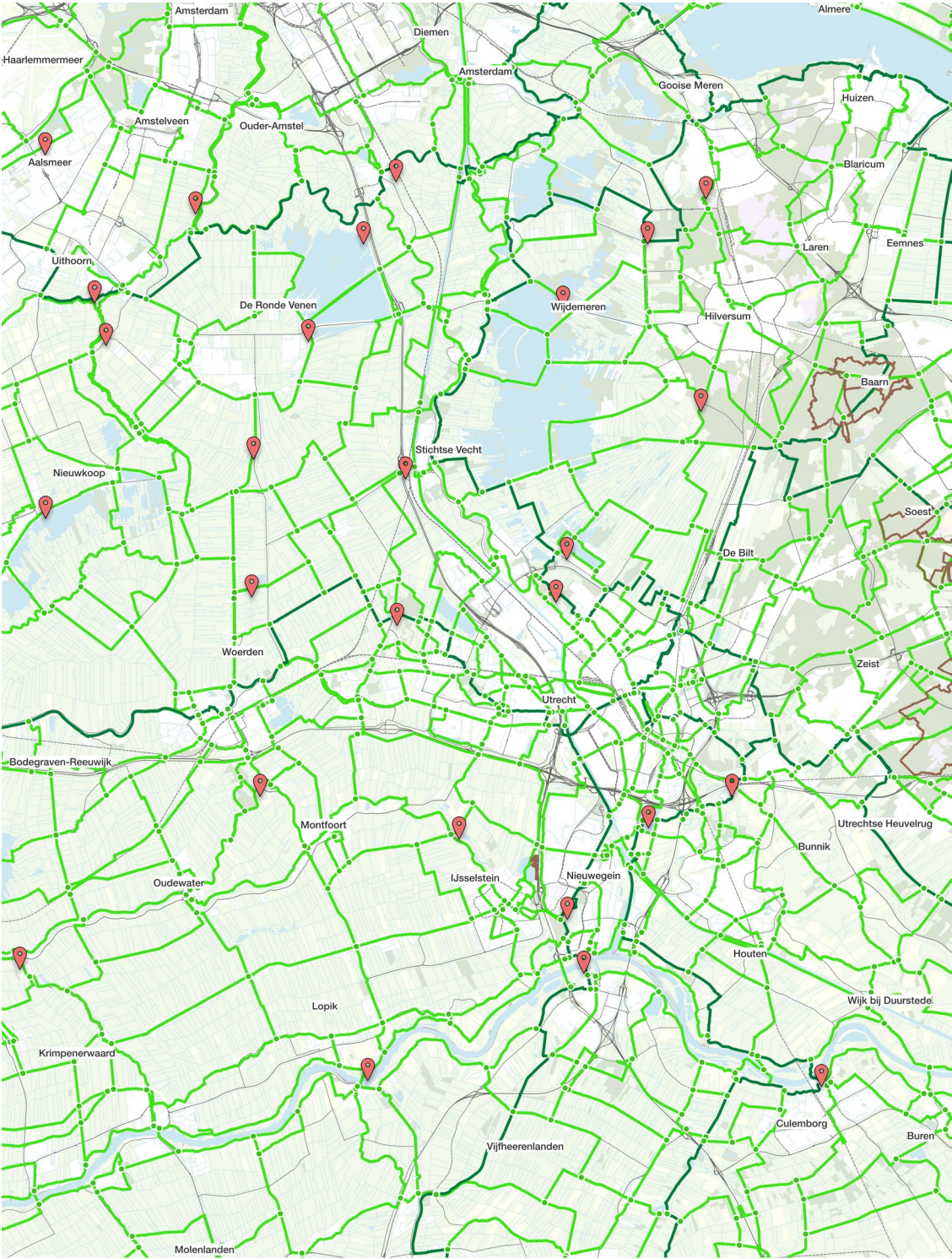
Fietspad, elementverharding

Fietspad, halfverharding

Fietspad, MTB-pad

Fietsnetwerk

De fietspaden van SGL zijn onderdeel van het fietsknooppuntennetwerk aan de westzijde van de provincie Utrecht:

Fietsnetwerken
Toekomstvisie 2040 Gebieden en Routestructuren
0 2,5 5 km

TOP Locatie

Fietsknooppunten

Fietsnetwerken

LF-Routes

Mountainbikeroutes

Inhoudsopgave
H1. Ruimtelijke analyse
H2. Recreatieve analyse
H3. Eigendom en beheer
H4. Richtinggevende uitspraken
Bronnen en Bijlagen

Dokter Welfferpad | vrijliggend wandelpad in het veenweidelandschap nabij het Noorderpark

Hollandse Sloot | vrijliggend fietspad temidden van bosgebied (en golfterrein) nabij Lage Vuursche

Blauwkapse pad | vrijliggend fietspad parallel aan de A27, nabij Groenekan

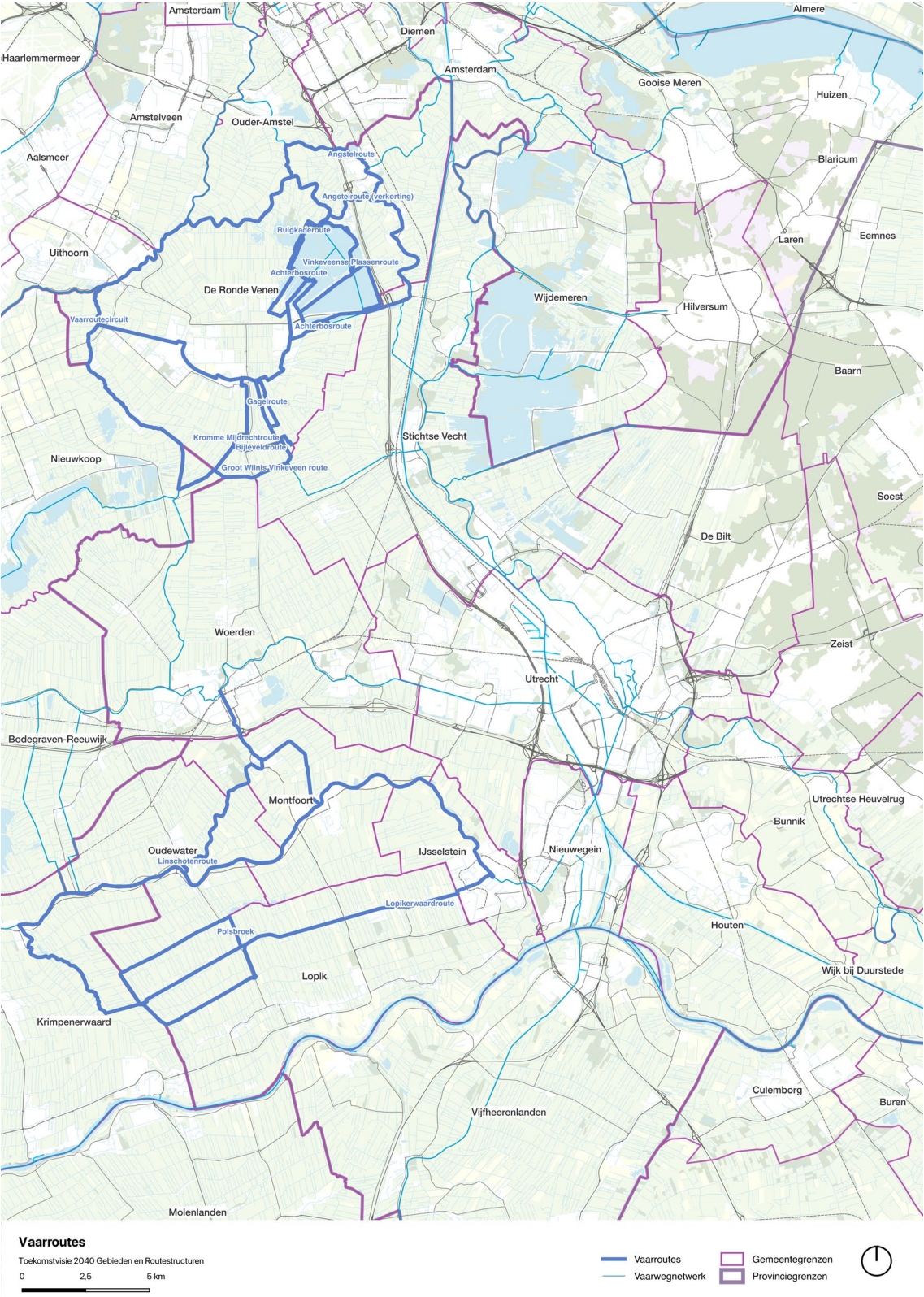

Oostveense Pad | vrijliggend fietspad tussen Groenekan en Maartensdijk

Vaarroutes: sloepen netwerk en kanoroutes

Onderstaande vaarroutes zijn van SGL en het beheer van de routes wordt door SGL uitgevoerd:

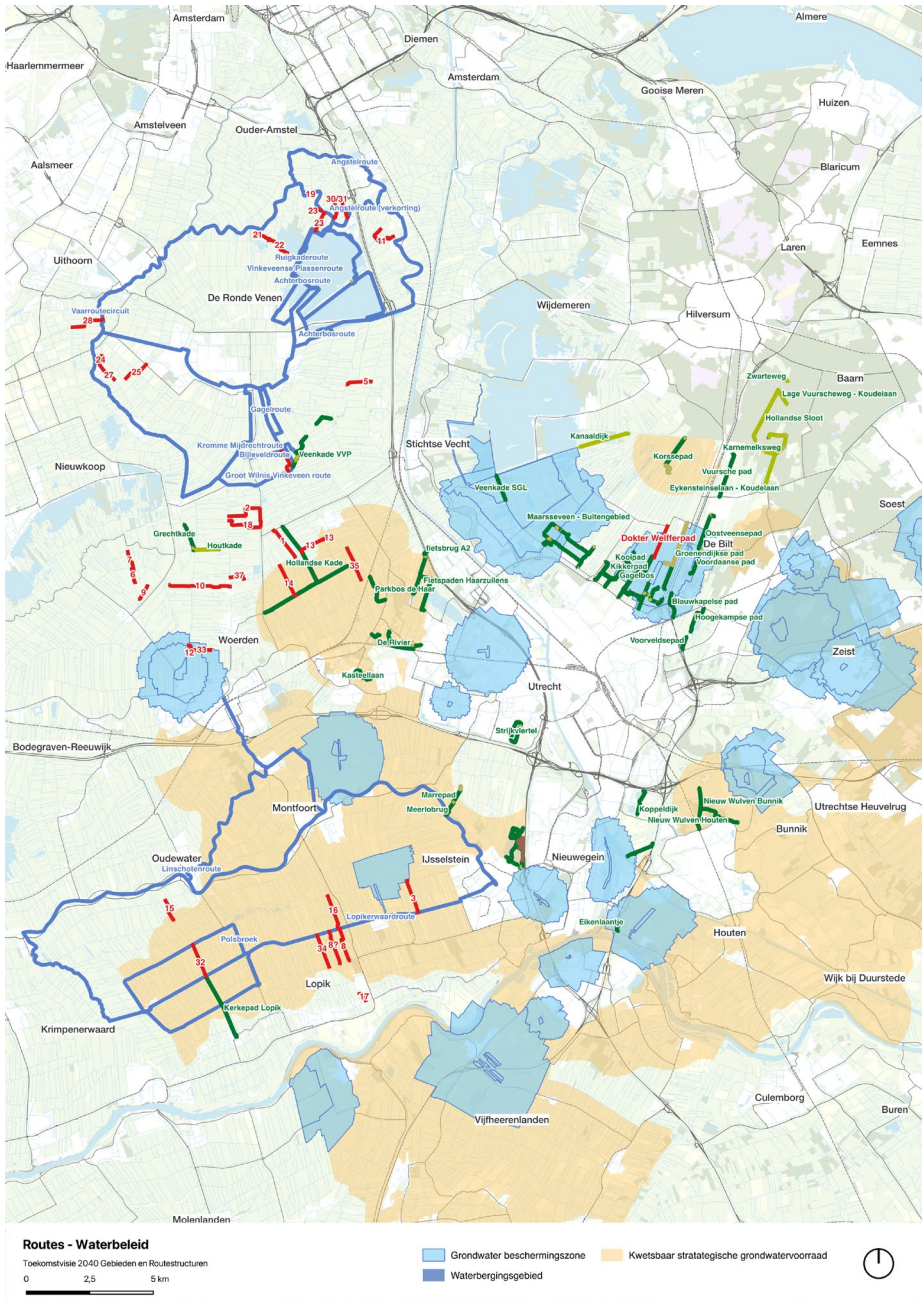
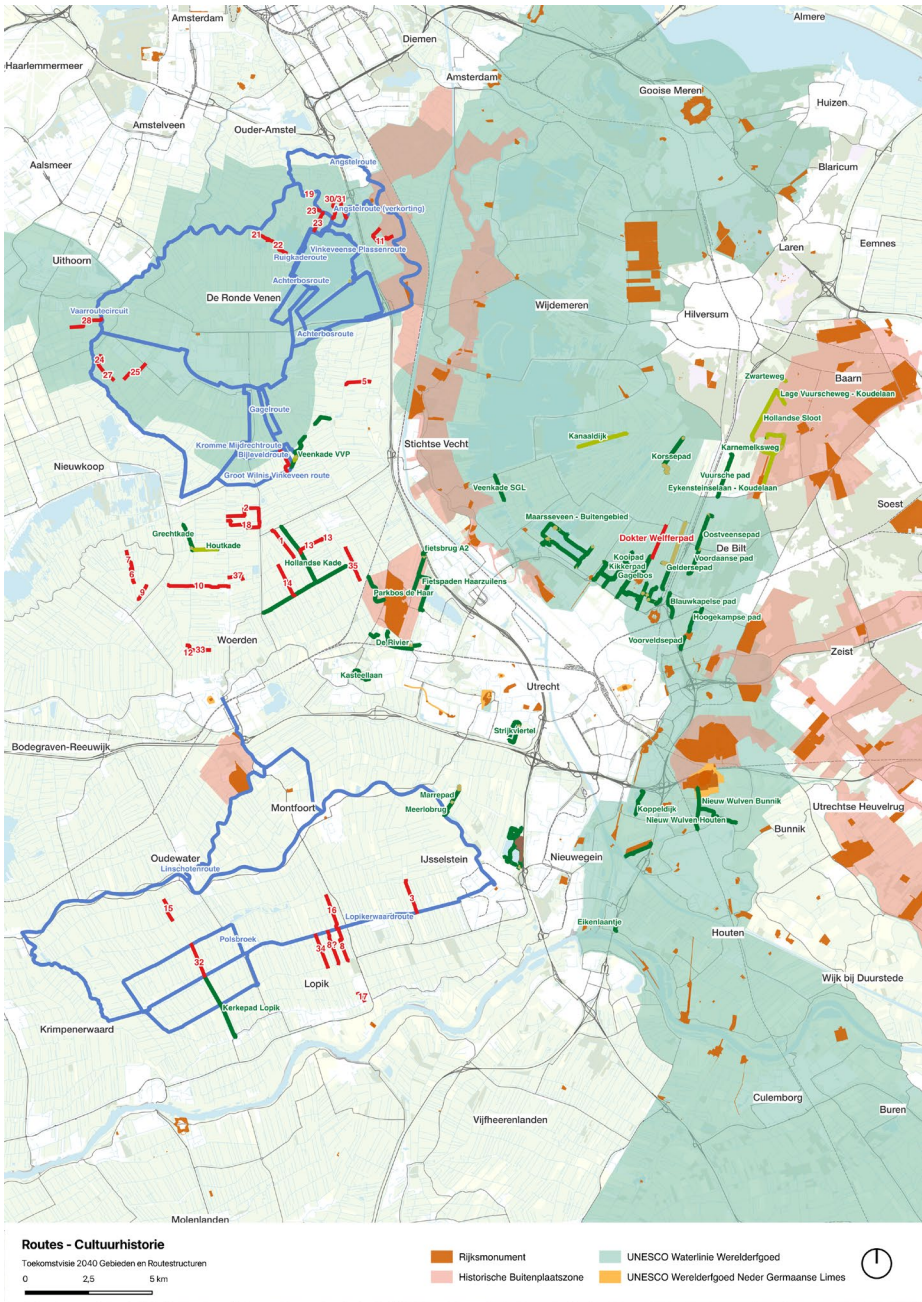
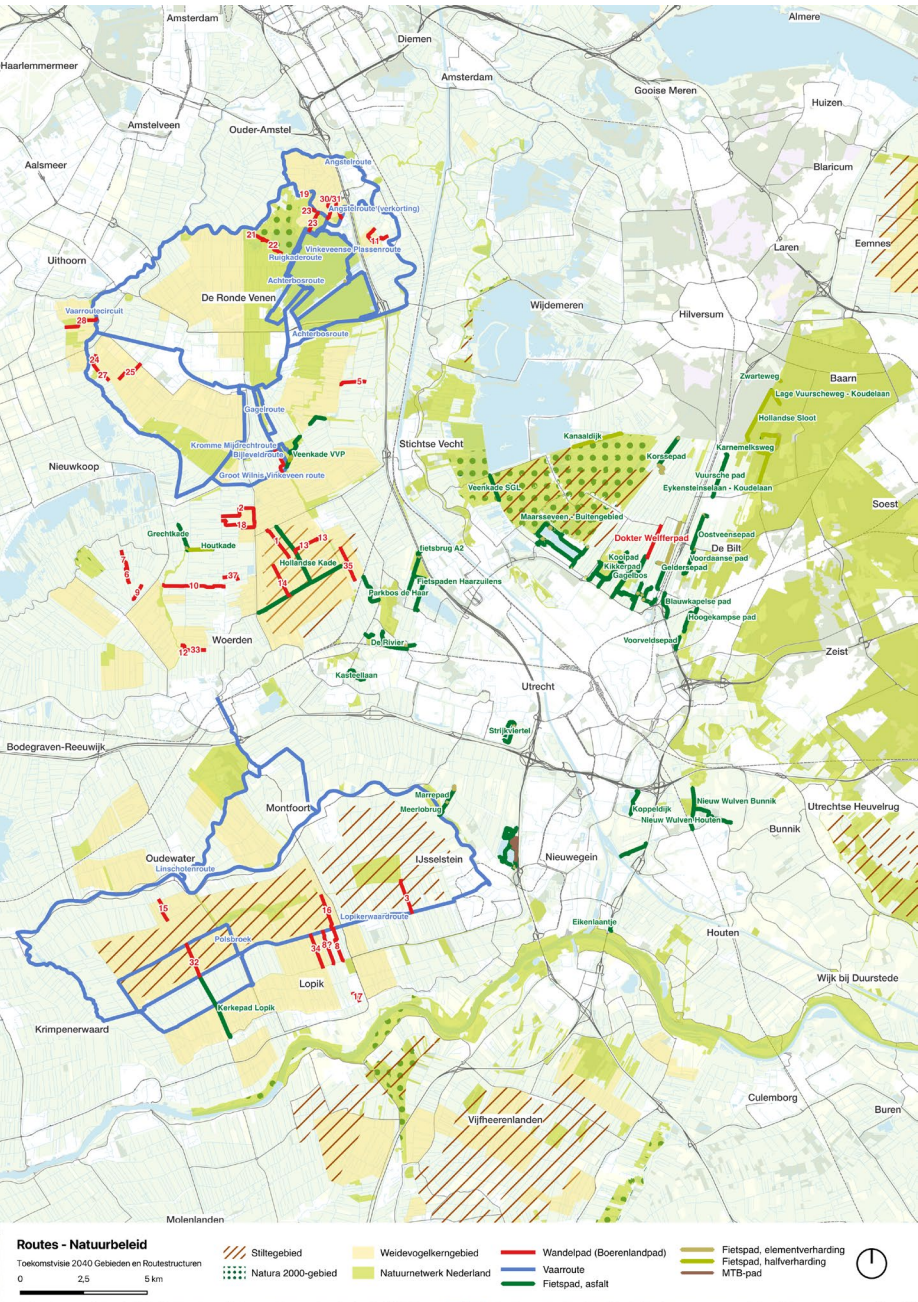
- Vaarroutecircuit Vinkeveense Plassen
 - Ruigkaderoute kano
 - Angstelroute kano
 - Vinkeveense Plassenroute kano
 - Achterbosroute kano
 - Kromme Mijdrechtroute kano
- Gagelroute kano
 - Groot Wilnis Vinkeveen kano
 - Linschotenroute kano
 - Lopikerwaardroute kano
 - Bijleveldroute kano
 - Polsbroekroute kano

1.2 Klimaat

Huidig ruimtelijk beleid

Het landschap rond de paden en routes kent verschillende beschermingscategorieën voor natuur, waterkwaliteit en de cultuurhistorische waarden in het gebied. Onderstaand overzicht geeft op een beknopte wijze weer waar deze waarden te vinden zijn en hoe deze mogelijk van toepassing kunnen zijn op de (recreatie)gebieden in de omgeving:

2. Recreatieve analyse

2.1 Huidig gebruik

Uit het Nederlands Vrijetijdsonderzoek (NVTO) 2022 blijkt dat 52% van het aantal ondernomen vrijetijdsactiviteiten in Nederland een routegebonden component had. Wandelen en fietsen staat op plek drie bij de meest ondernomen vrijetijdsactiviteiten in provincie Utrecht.

Wandelen

Uit onderzoek blijkt dat 94% van de Nederlanders van 16 jaar en ouder wel eens wandelt, het overgrote deel (84%) van de Nederlanders van 16 jaar en ouder maakt wel eens een ommetje voornamelijk om een frisse neus te halen (67%), en tweederde gaat wel eens een uur of langer op pad. Wandelen is daarmee één van de populairste activiteiten. In 2021 maakten zo’n 9,6 miljoen Nederlanders wel eens een wandeling van 5 tot 10 kilometer. In de periode november 2022 – 2023 zijn er in Nederland 849 miljoen wandelingen gemaakt . 19% van de wandelaars gebruikt routes op een wandelnetwerk met knooppunten, en 43% van de wandelaars gebruikt ook andere gemarkeerde routes. Voor ommetjes geldt dat deze vaak starten vanuit huis, 20 minuten tot een 1 uur duren en geen gemarkeerde routes voor nodig zijn.

In provincie Utrecht is wandelen de meest ondernomen vrijetijdsactiviteit. In de periode november 2022 – november 2023 zijn er in provincie Utrecht 60,9 miljoen wandelingen gemaakt. In provincie Utrecht ligt zo’n 1.825 kilometer wandelnetwerk. De wandelnetwerken worden in provincie Utrecht gewaardeerd met een 8,0. Vanaf 2014 zijn de wandelroutenetwerken gerealiseerd. In 2025 start het Routebureau met een verkenning waarin de staat van de routes, voorzieningen en het eigendom in kaart gebracht moet worden als voorbereiding op de revisie van de bestaande wandelnetwerken. Zie: www.routebureauutrecht.nl/wandelroutenetwerk-utrechtwest

Fietsen

11,1 miljoen Nederlanders (78%) fietsen voor het plezier. In Nederland zijn zo’n 8,4 miljoen recreatieve fietsers, dat

is 58% van de Nederlandse bevolking. Het gaat daarbij om fietstochten in Nederland van een uur of langer vanaf het huisadres. In totaal ondernam de Nederlandse bevolking 262 miljoen fietstochten tussen november 2022 en november 2023. Ruim een derde van de recreatieve fietsers gebruikt hiervoor fietsknooppunten. Deze recreanten geven de knooppuntennetwerken een 7,95 In provincie Utrecht staat een fietstocht op de derde plek van ondernomen vrijetijdsactiviteiten. Wandelen staat op één en uit eten gaan staat op twee. In 2022 zijn er 19,3 miljoen fietstochten ondernomen.

In Provincie Utrecht ligt zo’n 1.500 kilometer aan fietsroutenetwerk, waarvan zo’n 500 kilometer door het gebied van Stichtse Groenlanden (zie ook hoofdstuk 3). Het recreatieve fietsroutenetwerk wordt begin 2025 vernieuwd. Zie: www.routebureau-utrecht.nl/Fietsroutenetwerk. De kaart van het fietsnetwerk laat al dit nieuwe netwerk zien. De knooppuntennetwerken in provincie Utrecht worden beoordeeld met een 7,8 en de bewegwijzering van de knooppuntennetwerken wordt beoordeeld met een 7,6.

Door kleine oppervlakten en verspreide ligging zijn de vrijliggende paden vaak duur in onderhoud. Dit zijn wel veelal heel mooie en geliefde paden. Sommige zijn iconisch, zoals de Hollandse Kade (dit pad is onderdeel van de gelijknamige NS wandelroute van Breukelen naar Woerden).

Varen

Inwoners van de provincie Utrecht varen relatief veel met een sloep (13% versus landelijk 8,6%). In provincie Utrecht ligt zo’n 233 kilometer sloepennetwerk.

2.2 Impact van trends en ontwikkelingen

Paden en routes belangrijk voor gezondheid

- Recreatieve routes zijn een steeds belangrijker deel van de dagelijkse routine. Buiten actief bewegen vinden mensen belangrijker vanwege hun gezondheid. Er is daarom behoefte aan meer paden en routes voor wandelen, fietsen en andere vormen van actieve routegebonden recreatie.

Meer variatie in recreatief gebruik

- Doordat meer fietsverkeer elektrisch is, zijn de snelheidsverschillen op de paden groter, en is de actieradius van de recreant (met elektrisch vervoer) groter. Hierdoor is er een grotere ruimtebehoefte: paden moeten breder zijn om verschillende recreantengroepen plaats te bieden. Ook de toename van bakfietsen, transportfietsen, sportieve fietsers en fatbikes vraagt hierom.
- Groeiende populariteit van “fun-vervoer”: in een groep op een e-scooter, solex of in een old-timer eend een uitstap maken met een groep. Deze groepen recreanten gebruiken populaire recreatieve rpaden wegen en nemen daar ruimte in, waardoor de capaciteit op de paden of wegen op momenten tekort kan schieten. Dit is een ontwikkeling waar SBB en SGL mee te maken hebben. Vanwege het gemotoriseerde / elektrische karakter is het de vraag waar dit gefaciliteerd kan worden en of eventueel afspraken of regelgeving nodig zijn om dit gebruik in goede banen te leiden.

Ander beheer noodzakelijk door klimaatverandering

- Een aantal paden ligt in veenweidegebied. Het onderhoud van deze paden (en van de bomen en het groen ernaast) wordt belemmerd door een hoge waterstand die door klimaatverandering waarschijnlijk vaker zal voorkomen. Doordat er wellicht kleinere machines gebruikt moeten gaan worden, kan het beheer duurder worden

Groeiende populariteit van waterrecreatie

- Kansen voor meer kleine waterrecreatie zoals suppen, kanoën in open water mits passend bij de zonering en fysiek afscheiden waar nodig..
- Klimaatverandering en corona hebben waterrecreatie een impuls gegeven. Mogelijk biedt dit kansen voor ontwikkeling van voorzieningen rond het sloepennetwerk.

2.3 Kansen en knelpunten - Recreatief

Algemeen

- De mogelijke update van het wandelnetwerk is een kans om goed en kritisch te kijken naar de (vrijliggende) wandelpaden: liggen ze op de juiste plek, moeten er nieuwe bij, kunnen er paden weg?
- De mogelijke update van het wandelnetwerk, is wellicht een kans om het eigendom van de netwerken over te doen naar de provincie. want ook het fietsnetwerk, en wandelnetwerk oost zijn van de provincie.
- De update van het wandelnetwerk biedt de kans om de gemarkeerde wandelroutes van Staatsbosbeheer (bijv. de paaltjesroutes) op te nemen in het wandelnetwerk. Dit zorgt voor uniforme bebording, minder bewegwijzering, en daardoor lagere kosten voor Staatsbosbeheer.
- Er zijn 18 Toeristische Overstappunten (TOPs). Er ligt een opgave om de samenhang, bekendheid, actuele informatie ter plaatse en de aansluiting op de routenetwerken te verbeteren. Dit is ook een project van het Routebureau, zie: www.routebureauutrecht.nl/top
- Kansen voor betere en meer verbindingen met Utrecht stad en omliggende gebieden voor fietsen en wandelen (bijv. themawandelingen NHW) om spreiding van bezoekers en recreanten te faciliteren.
- Knelpunt: er zijn veel partijen met verschillende belangen betrokken bij routes en paden. Sommige paden hebben ook een belangrijke functie voor schoolkinderen of utilitair verkeer, naast recreatie.
- Skateroutes worden niet veel gebruikt blijkt uit de onderzoeken van Track-landscape (rapportage: Toegankelijkheid van groengebieden in de regio Utrecht, 2019)

Cluster 1: Zuid-zuidoost

Laaggravense Polder en Plassen:

- Fijnmaziger netwerk van paden bij Laagraven ontwikkelen (deels al in ontwikkeling) (bron: Utrecht Buiten, 2019).
- Verbindingen vanuit Laagraven met omliggende stedelijk gebied ontwikkelen (bron: Utrecht Buiten, 2019).

Regiowout:

- Kans om Regiowout in te richten voor wandelen en fietsen. Momenteel geen entree en voorzieningen.
- Wandelverbinding maken over inundatiekanaal (brug) en wandelverbinding naar Heemstede-Noord, zodat Regiowout echt onderdeel van het gebied wordt.

Nieuw Wulven:

- Dubbelgebruik en breedte van het doorgaande pad in Nieuw Wulven zorgt dat gebruikers voor elkaar moeten wijken.
- Er is 1 ruiterroute in Nieuw Wulven die op en neer rijden mogelijk maakt, maar er is geen rondje mogelijk.

Fort Vechten:

- Duidelijke, gemarkeerde en aantrekkelijke route van station Lunetten naar Fort Vechten en het Castellum creëren (deze route ook opnemen in Wandelnetwerk) (bron: Utrecht Buiten, 2019).

Cluster 2: Noord-noordoost

De Leyen:

- Aantrekkelijke route en bewegwijzering vanaf Buitenpoort station Bilthoven naar de Leyen (bron: Utrecht Buiten, 2019). Maak hier een aantrekkelijke route en bewegwijzering en zorg voor beleving van het bos op het station (als beginpunt).
- Wandelroutes bij/om de Leijen ontwikkelen (bron: Groen Groeit Mee, 2023).
- Betere aansluiting van Leyen met Groenekan / Utrecht en Noorderpark.
- MTB-route aanleggen om de verbinding met omliggende gebieden te verbeteren.

Maarsseveense Plassen:

- Door de groene rand van sportpark Overvecht een fietspad maken richting de Maarsseveense Plassen, met een verbinding over/onder de Noordelijke Randweg (bron: Utrecht Buiten, 2019).
- Realiseren van de ontbrekende schakel vanaf noordpunt van de Maarsseveense Plassen naar de Oudedijk (bron: Utrecht Buiten, 2019).
- Realiseren aantrekkelijke en doorgaande wandelverbinding van de Maarsseveense Plassen en het Gagelbos (bron: Utrecht Buiten, 2019).

- Waar mogelijk rond de Maarsseveense Plassen het pad breder maken en afstandsmarkeringen aanbrengen (bron: Utrecht Buiten, 2019).
- Verbeteren van de wandel-/fietsverbinding naar het pad langs de plas over de parkeerplaats van de Maarsseveense Plassen (bron: Utrecht Buiten, 2019).
- Verbinding creëren van Maarsseveense Plassen met natuurgebied Zuilen.

Noorderpark-Ruigenhoek:

- Aansluiting Noorderpark-Ruigenhoek met omliggend landelijk gebied verbeteren met netwerk fiets- en wandelpaden.

Gagelbos en Gagelpolder:

- In Gagelbos meer paden ontwikkelen (bron: Toekomstperspectief Noorderpark-Ruigenhoek, 2018).
- Gagelbos verbinden met Maarsseveense Plassen Oost.

Fort de Gagel:

- De ontwikkelingen rondom de Noordelijke Randweg Utrecht bieden kansen om de waterverbinding (voor kano's) tussen de Vecht en Fort De Gagel te herstellen via De Klopvaart (bron: Toekomstperspectief Noorderpark-Ruigenhoek, 2018).

Fort Ruigenhoek:

- Kans voor betere ontsluiting van Fort Ruigenhoek.

Cluster 3: West

Algemeen:

- Gemeente Woerden wil inzetten op een NS Woerden-wandelroute, een rolstoelvriendelijke wandelroute realiseren. Er liggen kansen om hiermee de gebieden beter met elkaar te verbinden.

Hampoort:

- Het pad dat langs Hampoort loopt is als bestemming een recreatief pad, maar wordt voornamelijk als utilitair pad gebruikt. Het pad heeft door de bestemming geen verlichting en wordt bij sneeuwval niet gestrooid. Het pad gaat van de provincie over naar het Schap.

Cluster 4: Zuid-zuidwest

Algemeen:

- IJsseldijk of Hollandse IJssel als clusterverbinder; nu is het een drukke weg en belangrijke verbinding tussen de verschillende recreatiegebieden, echter is er nauwelijks plek voor de fietser en voetganger en ontstaan er onveilige situaties.
- Fietspad IJsselwetering als verbinding tussen de deelgebieden.
- Het fiets- en wandelpad door de Nedereindse park wordt gebruikt voor wandelen en fietsen (normale fietsen, e-bikes en bromfietsen). Het pad is niet breed waardoor wandelen en fietsen op een veilige manier niet lukt. In het toekomstbeeld voor dit gebied is de wens opgenomen om het pad alleen voor wandelen te ontwikkelen, mits er een goede alternatieve fietsroute komt. Dit betekent dat fietsroutes om het gebied heen een kwaliteitsverbetering moeten krijgen.

Cluster 5: Vinkeveense Plassen

Algemeen:

- Routenetwerken optimaliseren bijvoorbeeld d.m.v. thematische routes.
- De Braambrugse Zuwe is een drukke straat en is
- geen prettige straat om op te fietsen of wandelen. Er
- zijn nauwelijks tot geen doorzichten richting de plas, doordat er veel privé eigendom is.
- De kanoroutes door het veenweidegebied zijn intensief om te beheren, en brengen daardoor relatief hoge kosten met zich mee.
- Verzakkingen fietspaden door de laagveenproblematiek. In de winter snoeien lukt vaak niet (te nat), en daardoor kan je niet baggeren.

Cluster 6: Gebieden langs de Lek

- Eikenlaantje mogelijk een belangrijke verbinding bij woningbouw van Nieuwegein.

Waalse Bos:

- Kans bij 't Waalse Bos om de entree en verbinding met omliggende gebieden te verbeteren.

Honswijkerplas:

- Bij Honswijkerplas is de verkeersafwikkeling van de dijk een verbeterpunt. Er is één oprit die vreemd haakt aan de dijk.
- De wandelmogelijkheden rondom de Honswijkerplas worden in de toekomst uitgebreid.

3. Eigendom en beheer

3.1 Beheerverantwoordelijkheid van recreatieve voorzieningen

Qua beheer en eigendom is het van belang onderscheid te maken tussen de routenetwerken en de paden. Het routenetwerk betreft de bebording met de knooppunten en het (digitale) systeem erachter. Met paden bedoelen we de ondergrond, die kan verhard zijn (asfalt, stenen), bestaan uit halfverharding zoals grind of leem, of onverhard zijn, zoals een boerenlandpad, graspad of struipad.

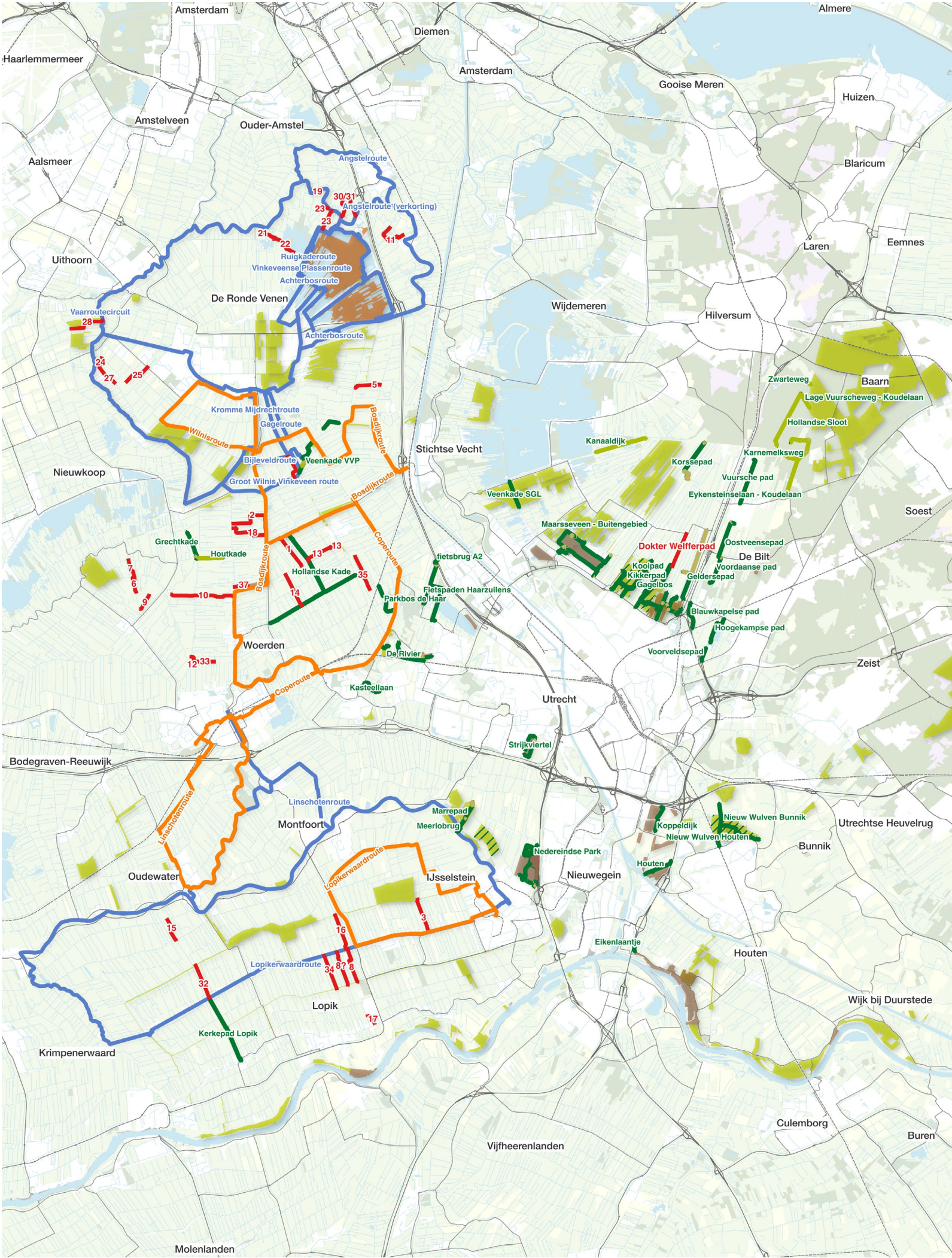
Eigendom route(netwerken)

Het Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL) heeft drie wandelnetwerken in eigendom: West, Midden en Kromme Rijnstreek. De genoemde vaar- en kanoroutes en de skateroutes zijn eveneens in eigendom van SGL. Het fietsnetwerk is eigendom van de provincie, en het beheer (binnen de schapsgemeenten) is de verantwoordelijkheid van SGL. In opdracht van het Recreatieschap voert het Routebureau het beheer van de routes uit.

Beheer routenetwerken

Bij het beheer van deze netwerken zijn veel partijen betrokken:

- Het beheer van het pad is de verantwoordelijkheid van de eigenaar van het pad, bijvoorbeeld de gemeente, Recreatieschap, agrariërs, SBB, Waterschap, of een andere terreinbeherende organisatie.
- Het beheer van de routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen wordt uitgevoerd door het Routebureau, in opdracht van het Recreatieschap. dit betreft het onderhoud en beheer van de bewegwijzering en de informatievoorziening. Het beheer van de bewegwijzering bestaat uit: inspectie en onderhoud bewegwijzerde netwerken, oplossen van meldingen over bewegwijzering en beheer van de digitale data.
- Het beheer van voorzieningen bij de wandelroutes, zoals overstapjes en bruggetjes en het contract- en relatiebeheer van klompenpadentracés over boerenland wordt uitgevoerd door Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) in opdracht van de gemeente waarin de grond ligt. Ook het contract- en relatiebeheer van deze tracés wordt door het LEU uitgevoerd.
- de voorzieningen van de oorspronkelijke Groen- Blauwe Diensten (GDB) tracés (boerenlandpadentracés) worden beheerd door SGL. Ook het contract- en relatiebeheer van deze tracés en speciaal voor het netwerk aangelegde tracés over particuliere grond wordt uitgevoerd door SGL. Dit betreft ongeveer 40 overeenkomsten met grondeigenaren.
- de digitale routeplanner is door het recreatieschap aan Wandelnet overgedragen en daar in beheer.
- Revisie en aanleg van routenetwerken, sanering van oude routes wordt door het routebureau uitgevoerd, in opdracht van het recreatieschap en/of de provincie.
- Het beheer van de kano- en skateroutes wordt uitgevoerd door het recreatieschap.

Beheerfinanciering gebieden met routes en paden onder beheer van SGL

Toekomstvisie 2040 Gebieden en Routestructuren

0 2,5 5 km

Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer ovk RodS

Stichtse Groenlanden /

Stichtse Groenlanden E

Wandelpad (Boerenlandpad)

Skeelroute

Vaarroute

Fietspad, asfalt

Fietspad, elementverharding

Fietspad, halfverharding

MTB-pad

Routenetwerken en gemarkeerde routes

In de tabel hieronder is het aantal km route(netwerk) per gemeente opgenomen (bron: Routebureau 2024).

KM ROUTES PER GEMEENTE 2025

	Totaal routes	FIETSEN		WANDELEN			VAREN
		Fietsroutenetwerk	LF-(icoon) routes	Wandelroutenetwerk	Wandelroutes Stichtse Lustwarande	LAW, Streekpad, Stad te Voet	Sleepennetwerk
	km	km	km	km	km	km	km
Recreatieschap Stichtse Groenlanden							
De Bilt (deel SGL)	144	49	15	45		34	
Houten	279	81	13	152		33	
IJsselstein	86	31		33		17	5
Lopik	154	57		83		14	
Nieuwegein	160	48	15	62		30	5
Utrecht	492	182	40	180		71	18
Woerden	328	109	16	145		32	26
Stichtse Vecht (deel SGL)	205	57	10	86		36	16
subtotaal	1847	615	108	786	0	267	71
Programma Vinkeveense Plassen							
De Ronde Venen	384	108	22	163		30	62
subtotaal	384	108	22	163	0	30	62

Meetpunt: september 2024 + aanvulling km fietsroutenetwerk (in aanleg per oktober 2024).

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van eigendom, beheer en financiering.

	Eigendom	Beheer uitvoering	Beheer financiering
Paden	SBB en SGL	SBB en SGL	SBB en SGL
Wandelroutenetwerk bewegwijzering	SGL	Routebureau	SGL en overige gemeenten
Fietsroutenetwerk bewegwijzering	Provincie	Routebureau	SGL en overige gemeenten
Sleepennetwerk bewegwijzering	SGL	Routebureau	SGL
Kanoroutes en voorzieningen	SGL	SGL	SGL
Skateroutes	SGL	SGL	SGL
TOP's	SGL	SGL	SGL

Paden in beheer

Een deel van de paden is in eigendom en/of beheer van het schap of Staatsbosbeheer. We zien hier (a) paden die in of door de gebieden lopen die ook in beheer zijn van het schap of SBB, en (b) paden die vrij liggen of afzonderlijk in beheer zijn van het schap. De paden die onder de laatste categorie vallen, zijn op de kaart aangegeven. Dit zijn veelal vrijliggende (fiets/wandel) paden.

Specifiek is de situatie in bos Nieuw Wulven. Het bos en de wandelpaden zijn in eigendom van Staatsbosbeheer, de fietspaden zijn in erfpacht bij het schap. SBB onderhoudt daarom de ondergrond van de wandelpaden en het schap die van de fietspaden.

Er zijn daarnaast ook nog enkele boerenlandpaden (in het westelijk cluster) waar het schap aanspreekpunt voor is, en door de eigenaar zelf beheerd worden.

3.2 Financiële analyse

Routenetwerken

De kosten voor onderhoud en beheer van de routenetwerken (inspectie en onderhoud van bewegwijzering en informatiepanelen, kwaliteitsbewaking en coördinatie van onderhoud gecombineerd met aanleg en revisie netwerken) per km per jaar zijn in 2025:

- € 39 per km per jaar voor het fietsroutenetwerk
- € 36 voor het wandelroutenetwerk
- € 24 voor het sleepennetwerk

De totale bijdrage vanuit Stichtse Groenlanden naar het Routebureau (voor directe kosten voor onderhoud van de routenetwerken en bijdrage (naar rato) voor de andere kerntaken) bedraagt in 2025:

- € €118.424 waarvan €57.464 directe kosten voor beheer routenetwerken en €60.960 voor kosten andere activiteiten en organisatiekosten
- € €24.497 waarvan €11.823 directe kosten voor beheer routenetwerken en €12.674 voor kosten andere activiteiten en organisatiekosten

Naast beheer (incl aanbestedingen, bijhouden data), betreft dit ook de kosten voor vernieuwing van de netwerken, monitoring, communicatie en marketing (websites) en oppakken van kleine verbeteringen (routefonds).

Paden

De exacte kosten van het beheer van de vrijliggende paden is voor ons onbekend. Wel is het beeld dat deze paden (per vierkante meter) relatief duur in onderhoud zijn. Dit komt omdat ze veelal geïsoleerd liggen en de inrichting intensief is (grotendeels het pad). Sommige paden hebben naast een recreatieve functie, ook een belangrijke utilitaire functie.

4. Richtinggevende uitspraken | Routes

Opgaven

De verschillende kansen en knelpunten, vatten we samen in een aantal opgaven.

Strategie

Aan de routes en paden, zijn alle vier de hoofdopgaven van toepassing:

1. Beperkte middelen voor beheer, maar wel meer en veranderende recreatiebehoefte
2. Creëren van overzicht en sturen op variatie en balans
3. Realiseren / versnellen ambities en plannen voor de gebieden
4. Rekening houden met klimaatverandering

Met het oog op de trends (meer behoefte aan bewegen in het groen) en de toenemende recreatievraag zijn meer paden gewenst die gebieden aan elkaar verbinden, evenals meer routes die starten vanuit de woongebieden. Het budget is echter beperkend. Ruimte voor beheer van extra paden binnen het huidige budget kan mogelijk gerealiseerd worden door paden met een meer utilitair gebruik af te stoten naar gemeenten, of door extra middelen voor beheer van de paden vrij te maken of aan te trekken. om natuur en recreatie beter samen te laten gaan, kan het in natuurgebieden zinvol zijn om (wand-el-)paden weg te halen, wanneer er voldoende alternatieven zijn en er geen gaten in het netwerk vallen (bijvoorbeeld parallel lopende paden).

Hierbij zijn de volgende ontwikkelrichtingen denkbaar:

- **Extensiveren:** voor routes en paden moet dit zeer gericht ingezet worden, en altijd in combinatie met intensivering, vanwege groei in routegebonden recreatie en daarmee een verhoogd gebruik van de paden en routes. Paden die weinig gebruikt worden weghalen en hiervoor nieuwe paden elders realiseren is te overwegen, maar is in de praktijk lastig. Het herinrichten en ontwikkelen van bestaande paden is daarnaast wel haalbaar.
- **Intensiveren:** verbreden van bestaande paden, scheiden van verkeersstromen en herinrichten van paden.. Kies hiervoor voor de paden binnen de vernieuwde routenetwerken.
- **Inspelen op transitie-opgaven.** Verbeteren groenblauwe dooradering met genoeg ruimte en goede inrichting voor natuur, water én recreatie
- **Transformeren naar andere functie** (van geïsoleerde gebieden) en afstoten: paden die veelal utilitair gebruikt worden en geïsoleerd liggen waar dat kan overdragen aan de provincie of gemeente.

Richtinggevende uitspraken routenetwerken

- Paden: hoewel de kosten van beheer aanwezig per vierkante meter relatief hoog zijn, is het uitbreiden van de paden voor wandelen en fietsen belangrijk vanwege het belang voor gezondheid en de groeiende behoefte. De strategie die hierop van toepassing is, is daarom inspelen op transitie-opgaven en gebiedsontwikkelingen. In verschillende gebieden, zoals Laagraven, Regiowout en rond de Hollandsche IJssel, zijn vanuit Groen Groeit Mee ambities om meer paden te realiseren, om de recreatieve mogelijkheden te vergroten. Dit is een goede ontwikkeling met het oog op de toenemende recreatiebehoefte en de huidige recreatievraag, en een wenselijke ontwikkeling in deze gebieden. De extra beheerkosten die deze paden voor het Recreatieschap (en evt aanpassing routenetwerken) met zich meebrengen, moeten wel gedekt worden door een bijdrage van de deelnemers.
- Gericht werken aan het realiseren van ontbrekende wandel- en fietsverbindingen binnen gebiedsontwikkelingen.
- Paden die vooral een utilitaire functie hebben, kunnen getransformeerd / afgestoten worden richting bijv. gemeente of provincie.
- Intensiveren, verbreden van paden en verdichten van het padennetwerk in gebieden, is zinvol in gebieden waar knelpunten zijn qua drukte en dubbelgebruik van wandelaars, fietsers, sporters, etc. waarvoor de opvangcapaciteit vergroot moet worden (bijv, Noorderpark, Gagelbos, Nieuw Wulven). Ook paden aanleggen in gebieden met hoge natuurwaarden om beleefbaarheid te vergroten, mits goede inrichting met fysieke grens gerealiseerd kan worden om verstoring tegen te gaan.
- Extensiveren kan aan de orde zijn in gebieden waar natuur knelt met recreatie en meer ruimte voor de natuur gewenst is, met behoud van de essentiële verbindingen (doorgaande routes).
- Voorstel is de gemarkeerde skateroutes weg te halen. Ze worden weinig gebruikt blijkt uit TRACK-data, en online zijn ze ook niet vindbaar. De doelgroep is ook beperkt.
- Het beheer van de kanoroutes kan in samenwerking met vrijwilligers (kanoverenigingen) opgepakt worden (strategie transformeren / afstoten).
- Aanhaken op de ontwikkelingen van de routenetwerken voor wandelen en fietsen en de plannen voor het aanbrengen van samenhang, vernieuwing en bekendheid van de TOPs door het Routebureau.
- Met de revisie van het wandelnetwerk tegelijk de volgende punten aanpakken; oude gemarkeerde routes van het schap weghalen, gemarkeerde routes van SBB opnemen in het netwerk en overtollige markering weghalen, analyse van vrijliggende wandelpaden in beheer, kunnen er paden weg, moeten er paden bij?
- Onderzoek of het overdragen van de de wandelnetwerken aan de provincie bijdraagt aan vereenvoudiging. Dit omdat ook het andere wandelnetwerk en het fietsnetwerk in eigendom zijn van de provincie. Omdat het Routebureau het beheer blijft doen, wordt de organisatie en financiering duidelijker en verandert er financieel niets. Hierbij moet er ook voor gezorgd worden dat het beheer van de voorzieningen (overstapjes , kleine bruggetjes) en het contract- en relatiebeheer met de eigenaren van bepaalde tracé (zie 3.1) goed geborgd blijven.

Bronnen

- Atlas provincie Utrecht, 2024
<https://gis.provincie-utrecht.nl/Geocortex/WebView/?app=e691e7d6b6d348b1a331dd5d298ac85c>
- GIS data Staatsbosbeheer en Stichtse Groenlanden
- Googlemaps, 2024
- Groen Groeit Mee, 2023
<https://www.groengroeitmee.nl/pact-groen-groeit-mee#:~:text=Op%207%20februari%202022%20tekenden,volgde%20op%206%20juni%202024.>
- Nederlands Vrijetijdsonderzoek (NVTO), 2022
- Routebureau, 2024
- Utrecht Buiten, 2019
https://bureaubuiten.nl/wp-content/uploads/2020/02/210819_hoofdrapport_utrecht_buiten_eindversie.pdf
- TRACK-landscapes, Toegankelijkheid van groengebieden in de stadsregio Utrecht, 2019.
I.s.m. U10 gemeenten en in opdracht van de Stuurgroep Recreatie om de Stad Utrecht en de provincie Utrecht.
file:///Users/feddesolthof/Downloads/2019_TRACK-landscapes_UTRECHT%20BUITEN%20-%20RINGPARK%20UTRECHT_routerapport.pdf

Bijlage

Schetsen werkbijeenkomst 30 september, locatie Fort Rhijnauwen

Datum van oplevering: 30 januari 2025

Gebiedspaspoort
PADEN EN ROUTES

Toekomstvisie 2040 Recreatieschap Stichtse Groenlanden en
(aanliggend) Staatsbosbeheer